

ПРОЛОГ

В одному чудовому чарівному королівстві мешкали двоє хлопчаків, і їхня доля змалку була відома: один мав стати героєм, а другий — чудовиськом. І якби це я вигадував, що сталося далі, то сказав би: вони вирости і зітнулися у двобої, добрий подолав злого, а потім жив довго та щасно. І все, кінець. Але то вже вийшла б інша казка.

За три сотні літ до того, як народилися ці двоє, королівство втратило найцінніше, що мало, — Серце чарів. Ви, певно, про це вже чули, але дозвольте мені розповісти ще раз, бо в нашому краї немає історії, яку повторювали б частіше, ніж цю.

Наймогутніший чарівник у світі віддавна полюбляв мандрувати в подобі барса. Я завжди вірив, що це чистісінька правда, бо таку чудасію навмисно не вигадасеш. Колись, у сиву давнину, Барс подарував правителям королівства дивовижний предмет — Серце чарів. Його сила надіяла кожного мешканця особливим даром: писати музику, споруджувати будинки, лікувати дотиком. На будь-який дар був і свій майстер.

І все велося добре, поки на трон не зійшов король Освальд. Понад усе на світі він прагнув стати безсмертним і одного разу

з'ясував: якщо торкнутися Серця чарів, то будь-яке бажання здійсниться. Він так і вчинив, і його бажання здійснилося, проте Серце потьмяніло і дари в усіх послабли. Та Освальдові цього було замало, тож він вирішив загадати ще одне бажання, але тоді Серце згасло б назавжди.

Тут у нашій історії і з'являється добрий герой Сивард. Барс підказав йому, де можна заховати Серце так, аби Освальд ніколи його не знайшов, і Сивард вирушив у похід. А Освальд послав навздогін свого помічника — руїнника, який мав дар знищувати дотиком усе, до чого торкнеться. Сивард устиг заховати Серце, однак руїнник наздогнав його, вони зішлись у двобої, і, смертельно поранивши один одного, обидва загинули.

Короля Освальда вигнали з палацу, і трон посів його син, але сказати, що добро нарешті перемогло, було б перебільшенням. Серце було надійно заховане від Освальда, і тому його чари більше не сягали людей. Колись могутнє королівство тепер жило злиденно та понуро, адже його жителі народжувалися бездарними й не здатними створити щось нове. Ні Барса, ні Освальда відтоді ніхто не бачив, але люди щиро вірили: одного разу ця історія матиме своє продовження, Барс і Освальд знайдуть нових воїнів, і результат їхньої битви вирішить долю Серця: або його знайдуть і повернуть людям, або знищать навіки.

Але минали роки, нічого не відбувалося, королівство занепадало, і багато хто вже й не сподівався на якісь зміни. У казку про Серце чарів вірили тепер тільки діти — і кожен був упевнений, що, коли виросте, саме він стане обранцем Барса, спадкоємцем великого Сиварда.

Саме з цього й починається наша історія.

Спливло триста літ після втрати Серця. У короля Лоренса й королеви Тильди народився первісток. Принцові дали ім'я Едвард, що означає «Благословенний захисник». Він ріс розумною, гарною та хороброю дитиною — принаймні так вважали його батьки, а принц охоче в це вірив.

Якщо вдавалося втекти від няньки, Едвард із молодшим братом Робертом залазили на вежу в палацовому мурі й дивилися вниз, на Мертве озеро та гори, що височіли за ним.

— А що там, за горами? — щоразу запитував Роберт, наче не знав відповіді напам'ять.

— Там повно загадок і пригод, — відповідав Едвард. — А ще десь там ховається змії Освальд. Одного разу ми знайдемо його і покажемо йому, де раки зимують. Як тобі такий план?

Роберт аж заходився щасливим сміхом. Він був згоден на будь-що, аби вони робили це разом. Щоразу їм перепало від няньки на горіхи через те, що вони залазили на стіну, проте вони туди забиралися знову і знову.

А потім сталося щось жакхливе. Едвард втратив і брата, і матір, а батько його зненавидів. Але принц не втрачав надії. Він знав одне-однісіньке, що лишилося йому від щасливих часів: колись Барс прийде до нього і він стане новим Сивардом, відшукає Серце, переможе Освальда і руїтника. Він був упевнений, що все виправить.

Та не так сталося, як гадалося. Коли йому виповнилося вісімнадцять, усе зруйнувалося ще раз.

Я знаю це напевно, адже я і є той самий принц.

Тієї ночі, четвертої після Зимового дня, мене розбудив крик. Спочатку мені здалося, що кричав я сам, — знову ті самі сни, сни, в яких Роберт помирає. Але голос так і лунав палацом, і я нарешті упізнав його — голос батька.

Я метнувся до дверей, плутаючись в одежі й мимохідь запалюючи свічки. У нашому палаці є правило: не виходити з кімнати після заходу сонця. По-перше, віск свічки може зіпсувати килими. Пращури напевно якось інакше освітлювали цю величезну будівлю, але як — того вже ніхто не знає. По-друге, сама пільма тут якась жива, ніби за плечима у вас ховається хтось невидимий і лютий.

Але я все одно схопив свічник і, намагаючись не роззиратися, метнувся до батька. У його покоях уже були Інгрид, Вілфред

і кілька слуг. Сам батько сидів на підлозі у старовинній нічній сорочці, і погляд у нього був якийсь геть нестямний. Гірший, ніж завжди.

— Ваша величносте, чарівників узагалі не існує, — намагалася заспокоїти його Інgrid.

Угледівши мене, усі замовкли. Якщо вам колись довелося бути людиною, яку не раді бачити, ви легко можете уявити себе на моєму місці.

— Ви можете йти спати, ваша високосте, — знitившись, почав Вілфред. — Даруйте, мені шкода, що вас потурбували.

Я вклонився на знак того, що приймаю його вибачення, але з місця не зрушив — аби випровадити мене, йому доведеться вигадати вагомий аргумент.

— Я бачив його, — промовив батько, дивлячись у стіну. — Чарівника. Чоловік із сивою бородою і в довгій одежі раптом постав посеред моєї кімнати. Він сказав... Сказав, що його звати Тис.

— Як того чарівника з казок, що мав цілющих котів та цукерки? — видихнула Інgrid.

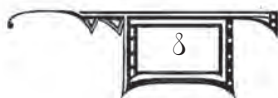
З несподіванки всі, здавалося, навіть забули про те, що хотіли мене вигнати з кімнати. Батькові, мабуть, зовсім було зле.

— Він сказав, що король Освальд повернувся і я маю відрядити військо боротися з ним. Нібито він уже палить села десь на півдні, — батько глитнув. — Що взагалі коїться? Нещодавно мені доповіли, що з'явилася людина з даром руїтника і знищує майно.

Мені аж подих сперло. Такі новини, а я нічого не знав. Вряди-годи мені здавалося, що в палаці є особлива розвага: робити так, аби я дізнавався про все останнім.

— Про всяк випадок я відправив увесь пошуковий загін ловити його. Звісно, нема ніякого руїтника, це просто шахрай, що використовує казку, аби лякати людей, але... — Батьків голос зміцнів. — Але від посланців і досі немає звістки. А тепер ще й оце.

— І що ви збираєтеся зробити? — обережно запитала Інgrid.

Батько подивився на неї несподівано тверезим поглядом, ніби вона бовкнула щось дурне, — і в його обличчі з'явилось щось від колишнього батька, від короля, яким він був до того, як...

— Я не збираюся нічого робити! — гаркнув батько. — То все казки. Посланців затримали якісь справи. Я впевнений: невдовзі з'ясується, що це був просто злодій. Тож ми в безпеці.

Навіть свічки не розганяли пітьму в кімнаті, лише кидали на стіни химерні тіні, що невпинно рухалися.

— Атож, ви, звісно, маєте слухність. Ось візьміть, випийте та поспіть. — Інгрид подала йому трав'яну настоянку. Їй явно кортіло якнайшвидше повернутися до себе.

Батько випив ліки, і його поклали спати. Я стовбичив у кутку, сподіваючись, що про мене забудуть. А коли всі розійшлися, підійшов до батька і сів коло нього на підлогу. Тепер його бліде, хворе обличчя опинилося поряд з моїм.

— Усе передбачене збувається, правда ж? — прошепотів я. — Я певен, Барс вибере мене, тому я не можу сидіти тут і чекати. Мушу їхати. Я знайду Серце. Благослови мене, батьку.

— Не дам я тобі мого благословення ні за що, — відрізав той.

— А якщо я привезу Серце? — уперто запитав я, і батько стомлено прикрив повіки.

— Привези, тоді й подивимося.

Я прожогом вискочив з кімнати і помчав до себе. Дорожнього мішка у мене не було, бо я ніколи нікуди не їздив, тому довелося взяти торбу для прогулянок. Я покидав у неї речі й кинувся до виходу. Якщо чесно, я й гадки не мав, куди треба їхати, але в моєму серці щось ніби палало. Я завжди мріяв про одне: змінити майбутнє, і зараз нарешті настав час це зробити.

Хтось, певно, мав мене затримати, це не могло мені так просто минути, але ж минулося. Вартові біля входу до замку спали, і я прослизнув повз них. Тепер найголовніше — нишком вивести коня та пройти побіля вартових одним із трьох тунелів, що ведуть за мури фортеці.

«Ти ж такий розумний, сонечку, — шепнув мені мамин голос. Я завжди його уявляв, коли мені було непереливки. — Щось придумай».

І я придумав. Тихо довів коня до входу в найдавший від палацу тунель, а потім сів верхи та завив на всю горлянку.

Яскравий місяць світив мені в спину, тож настрашені вартові спросоння мене не впізнали.

— Хто ти такий? — боязко гукнув котрийсь із них, виставивши перед собою меч.

— Я привид короля Інгвара, — замогильним голосом промовив я. — Настають нові часи, і я хочу вирватися звідси на волю. Відчиніть мені двері, смертні!

У нашому палаці яких дивовиж тільки не буває, тому моє пояснення їх цілком задовольнило. Вартовий тремтячими руками відімкнув мені двері, і я, прихилившись до загривка коня, проскочив крізь тунель раніше, ніж вони встигли мене розгледіти.

Від'їхавши далеченько, я розгорнув карту. Чарівник сказав, що Освальд десь на півдні, — отже, мені туди й треба. Правду кажучи, я сподівався, що переді мною постане Барс і пояснить, що робити, але потім вирішив: напевно, спершу я мушу довести, що гідний його вибору.

І я поїхав.

У дитинстві я часто уявляв, який вигляд має наш палац: темна величезна будівля з обвугленими, спотвореними мурами, над нею — статуя Дарителя з піднесеними до неба руками, поруч — Мертве озеро і тьмяні вогні будинків. А далі, за межами знайомих місцин, нескінченні дороги, що ведуть у темряву: величезне королівство, яким ми правимо, але якого ніхто з нас зроду-віку не бачив.

Прямуючи далі на південь, я всюди бачив страшне убозтво. Я звертався до людей, і всі, побачивши мене, доземно вклонялися і показували шлях: чутки про пожежі та людей у чорних обладунках уже поширилися й тут. За кілька днів я натрапив на перші сліди Освальда — спалене дощенту село. Саме так

руїнник, його вірний помічник, і чинив у казці — знищував на своєму шляху геть усе. І моє серце закалатало, передчуваючи подвиги.

Уранці четвертого дня світанок видався дуже яскравий і наче саме повітря якось змінилося, але я не надав цьому ваги. До полудня я майже дістався аж до Прірв, і на безлюдному шляху назустріч мені трапився чоловік.

Я помітив його ще здалека через яскраво-руде волосся, та ще тому, що він шкутильгав. Коли ми зійшлися, я звелів йому зупинитися. Він поглянув на мене аж занадто прямим і зухвалим поглядом як для такої кривонової жалюгідної істоти. Такий злидень, який до того ж ще й ледве повзе, не повинен дивитися так зухвало на того, хто сидить на коні в розкішному старовинному вбранні.

— Гей, ти, — почав я, — чи чув ти щось про військо Освальда?

— Аякже, чув. — Кульгавий коротко розсміявся. Вигляд він мав блідий та побитий, але посміхався так, наче сьогодні йому випав найкращий день у житті. — Проте ніякого війська більше немає. З них спало закляття ще вранці, коли Серце знайшли.

Я аж остовпів.

— Ти брешеш. Я ж іще не доїхав.

— Мабуть, обійшлися без вашої милості. Його знайшов спадкоємець Сиварда, обранець Барса.

Неймовірно було, щоб його обличчя засяяло ще дужче, та саме так і сталося. Моє серце на мить зупинилося. Цього просто не могло бути! Тут, певно, якась помилка, або ж цей негідник просто знущається з мене. Але якщо це правда...

— Його звати Генрі, — додав кульгавий так, наче це все пояснювало.

— Чому ти не говориш мені «пан»? І як смієш ти дивитися мені просто в очі? — процідив я крізь зуби лише для того, щоб він не помітив, що мені вже сперло подих.

Він посміхнувся ще ширше і не відвів погляду.

— Оскільки тепер у кожного буде дар, то всі стануть рівними.

Я схопив його за комір і підтягнув до себе. Слухати це було нестерпно. Мене попереджали, що злидота буває зухвалою, але ж не настільки.

— Такі, як ти, ніколи не стануть рівнею таким, як я.

— Не впевнений, що хочу бути таким, як ваша милість, — пробубонів він, дивлячись на мене так, ніби дуже хотів промовчати, та не зміг.

— А ти знаєш, хто я такий? Я твій майбутній король, негіднику.

— Оце так щастя, — наче нічого й не сталося, пробурмотів кульгавий. Здається, навіть мій кулак, що тримав його комір, не міг стулити йому пельку.

Звісно, я його вдарив. Мене завжди вчили, що такі мусять знати своє місце. За своїм народженням він на стільки сходив ніжче від мене, що можна було б утворити гвинтові сходи. І я з розмаху дав йому ляпаса. А що я значно сильніший від нього, то цей хробак відскочив геть і впав. З його кишені, брязнувши, випав якийсь мішечок і важко гепнувся на землю. Я відразу втямив: там були монети.

Зіскочивши з коня, я підібрав їх раніше, ніж та потвора встигла підвестися.

— А це в нас що? — Я розв'язав мотузок і ледве не зойкнув: там були не прості монети, а старовинні, дуже рідкісні. Такий скарб аж ніяк не міг належати жебракові. — О, то ти ще й злодій?

Мені страшенно кортіло покарати його за нахабство та за погану звістку. І мені було вельми приємно, коли нахабство зчезло з його обличчя і він перелякано глянув на мене.

— Ні, пане, будь ласка, не забирайте їх, — благально мовив подорожній.

Я взагалі-то й не збирався, але він сам підказав мені цю думку. Я скочив на коня і пометеляв мішечком у кульгавого перед носом. Той простягнув до нього руку, та я відсмикнув свою.

— Я їх не вкрав, — скиглив він, — присягаюся своїм життям, благаю вас, віддайте. Заради них я скоїв дещо жахливе, я... Сьогодні ж знайшли Серце, заради такого дня поверніть

мені їх, пане. Погляньте на мене, я ж не брешу. Уміння відрізняти правду від брехні згодиться майбутньому королю, еге ж? І милосердя теж.

Він викликав у мене відразу: якийсь слимакуватий, худий, недоладний, незграбний — ніби природа, створюючи його, поскупилася на кістки. Як і раніше, я теліпав мішечком у нього перед носом. Кинути йому в руки чи забрати собі? Гроші мені, звичайно, не потрібні, але, може, провчити його? На якусь мить мені здалося, що навіть листя на деревах перестало шелестіти, ніби все навкруги чекало, що я вирішу.

— Благаю вас, — клянчив він, чіпляючись за моє стремено. — Пишатися мені нема чим, але я допоміг йому, допоміг обраному. Настали часи добра і процвітання, на які всі так довго чекали. Зробіть добру справу.

— Ти народився потворою, природа тебе не пожаліла, то чому я тебе жалітиму?

І я поклав монети собі в кишеню — цей пройдисвіт їх, певна річ, украв, а я поверну в скарбницю. Кульгавий сіпнувся, ніби хотів їх відібрати, але це було просто смішно. І тоді він стиснув моє стремено і подивився на мене так, наче бачив наскрізь.

— Ти й нігтя його не вартий, — тихо промовив він. — І ніколи не станеш таким, як він. Ніколи.

Перемогти такого — невелика чеснота, але його погляд так дратував, що цього разу я вдарив дужче, ніж хотів. Він відлетів у багнюку і залишився стояти навколішки, витираючи кров рукавом. Його обличчя ніби скам'яніло, і на якусь мить мені навіть стало його шкода, та я розвернувся і, стьобнувши коня, рвонув уперед.

— Ти ніколи таким не станеш! — крикнув він мені навздогін, але я ледве розчув. Мені якнайшвидше треба було переконатися, що розказане ним — брехня, і незабаром я вже зовсім забув про цю зустріч, тому що зі мною дещо сталося.

Я так мчав уперед, підганяючи й підганяючи коня, що той спіткнувся: мабуть, під копито йому потрапив камінь. Кінь за-

хрипів, спіткнувся з розгону, наче заплутався у власних ногах, я вилетів уперед і розпластався на дорозі, а кінь упав. Руку обпекло болем, я задер рукав — кістки були цілі, навіть забиття не було. А от кінь лежав і не міг підвестися, його передня ліва нога вивернулась під якимось дивним кутом. Кінь хрипів, сіпався і силкувався скочити на ноги, та не міг.

— Давай-но, шкапо, піднімайся!

Я смикав його за віжки, але він тільки дужче хрипів, штурхонував його — та марно.

Коня доведеться добити, щоб не мучився. Йому однаково гаплик. Я знесилено опустився додолу — я завжди любив коней, а цей був моїм улюбленцем уже чимало років. Зненацька я відчув, що задихаюся. Сонце сховалось за хмари, і така тиша стояла довкола, наче ми з ним самі-самісінькі в цілому світі. Кінь загнано хекав — і я, сам не знаючи навіщо, торкнувся його пораненої ноги, тієї, що лежала нерухомо. Шкіра була тепла, під нею дрібно тремтіли м'язи, гострі краї зламаної кістки випирали зсередини, намагаючись розірвати шкіру. Я обхопив зламану ногу долоньями, мені чомусь хотілося так зробити, ніби це могло якось зарадити.

І тут сталося щось дивне. Краї кістки, наче розведений міст, почали сходитися під моєю рукою, вони рухалися, припасовуючись одна до одної. Я відчув, як збираються до купи і стають на місце дрібні осколки кісток, як самі зшиваються розірвані м'язи, як відновлюються судини і кров знову починає ними рухатися.

Я відсмикнув руки. Кінь, у якого в очах щойно стояли сльози, зіп'явся на ноги, ступив кілька кроків і глянув на мене, ніби говорив: «Ну що, хазяїне, їдьмо далі?» Але я так і сидів, нестямно розглядаючи свої руки. Я почувався виснаженим, утомленим, ішла обертом голова, неначе всю свою силу я віддав коневі. У це несила було повірити, але саме так і сталося: я торкнувся його ноги — і кістка зрослася.

Отже, кульгавий не брехав, Серце і правда знайшли. Дари повернулися — і один із них є тепер і в мене. Я засміявся якимось нервовим, збудженим сміхом.

Дар зцілення. Не війни, не бою, не влучної стрільби, а безглузкого зцілення. Барс, певно, знущається з мене. Я завжди так пишався своєю силою, а мені дістався дар, як у дівчиська, та ще й, користуючись ним, я щоразу слабшатиму. Лікувати, знесилюючись, ну кому таке потрібно?

Та навіть думати про це мені була несила. Я ледве звівся на ноги, відійшов якнайдалі в ліс, припнув коня до дерева і заснув, поклавши під голову торбу. Крізь сон мені все марилося, що хтось дивиться на мене з нетрів, та я вже звик міцно спати в повному похмурих тіней палаці, щоб через таку дрібницю прокинутися.

Коли я розплющив очі, стояла глибока ніч, майже передранішня. Я проспав мало не добу. Ноги в мене ще й досі дрижали через слабкість, і я вирішив, що нікому не розповім про те, що сталося з конем, ніколи більше не скористаюся даром і не почуватимусь таким слабким.

Здійнявся вітер — завивав, скреготав гілками дерев, і що ближче я підходив до Прірв, то він дужчав. Ще здалека я почув: справи там зовсім кепські. Звідти лунали сердиті, повні ненависті крики, звуки ударів — і я, заховавши коня в найближчому лісі та залишивши там свій однострій, підкрався ближче.

Те, що я там побачив, на святкуванні перемоги аж ніяк не скидалося. Сотні людей, видно, лише те й робили, що прагнули одне одного вбити. На якусь мить я завмер, а потім помітив неподалік знайомі однострої посланців і підійшов до них. У передранішній сутіні ніхто на мене й уваги не звернув.

— Я запевняю вас: це помилка! — кричав своїм підлеглим кучерявий Олдус Прайд. Я підгледів його тайком, коли він двічі зустрічався з моїм батьком. — Так, він має дар вогню, але саме він і є обранцем! Генрі нас усіх урятував, коли ж це до вас дійде, йолопи! Він не винен у тому, що сталося! І хай вам що мариться, проте вони з Освальдом не спільники!

Генрі. Так само назвав обранця і кульгавий хлопець. Але якщо він до того ж має дар вогню... Мені аж подих перехопило

спересердя. Барс, напевно, з глузду з'їхав, якщо вибрав такого героя. Це було б навіть смішно, але з відчайдушного голосу Олдуса Прайда я вже втямив — він не жартував.

— Але ж як гарно починалося свято, еге ж, соколику? — проскрипів коло мене якийсь дідуган. Він сидів долі, обхопивши себе за плечі, і похитувався туди-сюди.

Я йому не відповів, бо цілком поринув у свої думки. А що, як не все ще втрачено? Барс просто помилився, та й годі. Треба трішки зачекати, а потім з'явитися в слушний час. Якщо цей Генрі вміє знищувати дотиком, то він чудовисько, і місце йому — у Фортеці. Байдуже, що він зробив, головне — ким народився. Він хоче посісти моє місце, забрати мої подвиги, але я йому цього не подарую.

І я відчув, як моє серце запалилося ненавистю.

Мене звати Едвард, я спадкоємець трону чарівного королівства, але в цій історії героя з мене не вийшло. Героєм став той, кому судилося бути чудовиськом і служити злу. А мені, принцеві, народженому для слави, залишалось тільки...

А втім, про все дізнаєтеся у свій час. Сідайте зручніше, панове. Ласкаво просимо до казки, якої ви ще не чули.

